Karatasi ya Jinsi ya Kuelewa Mikataba

Understanding Contracts - Swahili

Nini maana ya mkataba?

Mkataba ni makubaliano yafanywayo baina ya watu wawili au zaidi ambao huwepo kisheria. Mkataba unleta makubaliano ya kufanya kitu au kutofanya kitu.Baadhi ya mifano ya mikataba ni kama ifuatavyo mkataba wa kukodisha au kupangisha nyumba mikataba ya ajira na mikataba ya makubaliano ya ununuzi wa bidhaa.

Tunakushuri tafuta ushari wa kisheria kabla hujaingia kwenye mkataba, unatakiwa kuomba ushauri katika mkataba hasa pale ambapo hujaelewa.

Kama unataka kuandaa mkataba tunakushauri ufuate mwanasheria aandae mkataba kwa ajili yako. Garama za mataalam mshauri zinaweza kuw ndogo hasa pale unapomfikiria mwanasheria , ataandaa mkataba ambao utaruhusu kufanya biashara kwa ufasaha zaidi, kufanya biashara yako kuwa nzuri na kupunguza ghalama zinazo weza kuleta kutata wakati ujao

Nini Malengo ya Mkataba?

Mkataba una mambo muhimu manne:

1. **Kutoa** -: lazima uwe na maamuzi sahihi ya kukubali au kukataa
2. **Kukubali** -: lazima kuwepo na ridhaa ya utoaji katika mambo yote uliyofanyia maamuzi. Ridhaa ya utoaji sio lazima ibadilshe nyezo ya utoaji (kwa mfano kwa kubadilisha bei ya bidhaa)
3. **Kusudi la kufanya makusudio ya kisheria**. Vyama lazima vikusudie kuingia katika makubaliano ya kudumu ya kisheria
4. **Thamani**: Ni lazima kuwepo na udhamani wa kitu kinachofanyiwa makubaliano katika mkataba. Thamani ni kitu upande mmoja unachokitoa kwa upande mwingine katika kuahidiana. Thamani sio lazima iwe ulipaji wa fedha. Inaweza kuwa, kwa mfano ahadi ya kutofanya kitu.

Pande katika mkataba lazima ziwe na sheria za kutisha, maana yake pand hivi lazima ziwe na zaidi ya miaka 18 (kwa baadhi ya tofauti) na maamuzi ya busara.

Mkataba huwa katika maandishilakini unaweza kuwa katika masimulizi
Kwamfano unapolipa hela ya chakula dukani .

Nivizuri kuweka mkataba wa maandishi wakati ufanyaji bidhaa muhimu
Makubaliano ya maandishi yatathibitisha ukweli patakapo tokea kutokuelewana. Pia makataba unazuia aidha sehemu mlipo sahau au mnapotaka kukabidhi katika mkataba huo.

Masharti na Kanuni za mkataba

Masharti na kanuni za mkataba in maelezo ya elezayo haki na kanuni maamuzi ya kila chama katika mkataba. Wanaweka kila kitu wazi walicho kubaliana katika vyama husika nini cha kufanya tufanye vipi na katika mazingara yapi.

Kwa hiyo lazima uhakikishe kuwa unaelewa masharti na kanuni zote za uwelewa wako wa nini kila upande lazima ufanye chini ya mkataba. Kama hauelewi chochote kwanye mkataba au unafikiri

KANUSHO: Maelezo ya karatasi hii yanatoa mwongozo wa jumla tu na yasitumiwe badala ya ushauri wa kisheria. Kwa kiwango cha juu kinachoruhusiwa na sheria, CASE kwa wakimbizi Inc. inakanusha hasara yoyote ya moja kwa moja au isiyo ya moja kwa moja itakayompata msomaji ikihusiana na kutegemea au kuhusiana na maelekezo katika karatasi hii. Msomajai lazima apate ushauri wa kisherai maalumu kutokana na mazingira ya mtu mwenyewe binafsi.

kwamba mkataba hauashirii kile unachokubali au ambacho hukubali kufanya, basi inabidi kuomba msaada kwa wanasheria.

Mwenendo unaobadili Uhalali wa Mkataba

Kama mkataba uhusuyo uchumi unafanywa isivyo sahihi kama vile kukosea, kufanywa kiudanganyifu, kulazimisha, au mkataba usiofahamika, basi unaweza kuwa haufai. Baadhi ya mifano ya ufanywaji wa mikataba hii ni kama vile; kulazimishwa kuingia kwenye mkataba au kama vile muuzaji anatangaza biashara yake kuwa ni nzuri kwa kelengo la fedha na huku sio nzuri.

Mkataba kila siku utakuwa sio wakweli kama malengo yake siyo ya kisheria, kwa mfano kuuza madawa ya kulevya.

Nini cha kuzingatia kabla ya kusaini mkataba

Lazima uwe unasoma mkataba kwa makini, ikiwemo viambatanishi vyovyote,
na hakikisha unaelewa masharti na kanuni zote kabla hujasaini mkataba. Chukua mkataba ukae nao sehemu na kusoma kwa makini kabla ya kusaini hakikisha unasoma bila bughudha ya mtu mwingine.

Usisaini mkataba hewa au hakikisha maelezo yanayojazwa katika mkataba huo na muuzaji.

Hifadhi vizuri nyaraka ulizo saini na weka stakabadhi kwa kila hela uliyolipa.

Omba msaada kama hukuelewa sehemu yoyote ya mkataba.

Wapi pa Kupata Msaada

CASE kwa wakimbizi inc. ni taasisi isiyo ya kiserikali na sio ya kidini ambayo inasaidia wahamiaji na shughuli zote za kisheria katika mila na isimu ya Lugha (Cald) katika jamii ya Australia magharibi.

CASE kwa wakimbizi inc. inaweza kukusaidia kwa ushauri kuhusu mkataba au kukuandalia mkataba kwa niaba yako

Huduma zote sio za malipo, ingawa misaada ya watu binafsi na mashirika inapokelewa kwa ukarimu. Michango yote ya zaidi ya AUD $2.00 haina vati.

Mawasiliano ya CASE kwa wakimbizi inc. ni haya yafuatayo:

145 Stirling Street, Perth
Western Australia 6000

Simu:(08) 92277311

Kinukushi: (08) 92277188

Email:admin@caseforrefugees.org.au

Case for refugees

KANUSHO: Maelezo ya karatasi hii yanatoa mwongozo wa jumla tu na yasitumiwe badala ya ushauri wa kisheria. Kwa kiwango cha juu kinachoruhusiwa na sheria, CASE kwa wakimbizi Inc. inakanusha hasara yoyote ya moja kwa moja au isiyo ya moja kwa moja itakayompata msomaji ikihusiana na kutegemea au kuhusiana na maelekezo katika karatasi hii. Msomajai lazima apate ushauri wa kisherai maalumu kutokana na mazingira ya mtu mwenyewe binafsi.